

BÍ QUYẾT QUẢN LÝ **TRƯỜNG HỌC HIỆU QUẢ** **&** **VẬN DỤNG** **ĐẶC NHÂN TÂM**

TRONG QUẢN LÝ GIÁO DỤC

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI

**BÍ QUYẾT QUẢN LÝ TRƯỜNG HỌC
HIỆU QUẢ VÀ VẬN DỤNG ĐẮC NHÂN TÂM
TRONG QUẢN LÝ GIÁO DỤC**

QUÝ LONG - KIM THƯ
(Sưu tầm và hệ thống hóa)

**BÍ QUYẾT QUẢN LÝ TRƯỜNG HỌC
HIỆU QUẢ VÀ VẬN DỤNG ĐẮC NHÂN TÂM
TRONG QUẢN LÝ GIÁO DỤC**

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG – XÃ HỘI

LỜI NÓI ĐẦU

Trong giai đoạn đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, nguồn lực con người Việt Nam càng trở nên có ý nghĩa quan trọng, quyết định sự thành công của công cuộc phát triển đất nước. Giáo dục ngày càng có vai trò và nhiệm vụ quan trọng trong việc xây dựng một thế hệ người Việt Nam mới, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Điều này đòi hỏi ngành giáo dục phải có chiến lược phát triển đúng hướng, hợp quy luật, xu thế và xứng tầm thời đại.

Đồng thời, yêu cầu đặt ra người hiệu trưởng phải là người có năng lực trong công tác điều hành, quản lý các hoạt động trường học hiệu quả... Người Hiệu trưởng cũng được đòi hỏi phải là người "quyết đoán, có bản lĩnh đổi mới, có khả năng ra quyết định đúng đắn, kịp thời và dám chịu trách nhiệm về các quyết định nhằm đảm bảo cơ hội học tập cho mọi học sinh, nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục của nhà trường".

Chính vì vậy, người hiệu trưởng phải không ngừng sáng tạo và học tập; đặc biệt phải vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh và đặc nhân tâm trong công tác xây dựng, quản lý đội ngũ giáo viên, học sinh và áp dụng cách thức cư xử, ứng xử và giao tiếp với mọi người đúng mục đích; phải tìm hiểu các bí quyết về quản lý con người, quản lý tổ chức, quản lý sự thay đổi; nghiên cứu ứng dụng tâm lý học trong quản lý giáo dục...

Để giúp người lãnh đạo cũng như đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục nắm bắt những vấn đề trên, Nhà xuất bản Lao động – Xã hội xuất bản cuốn sách **"BÍ QUYẾT QUẢN LÝ TRƯỜNG HỌC HIỆU QUẢ VÀ VẬN DỤNG ĐẶC NHÂN TÂM TRONG QUẢN LÝ GIÁO DỤC"**.

Nội dung cuốn sách bao gồm những phần chính sau:

Phần I. Những vấn đề đổi mới căn bản và toàn diện trong giáo dục - đào tạo

Phần II. Bí quyết quản lý hiệu quả trường học

Phần III. Đặc nhân tâm – cách thức cư xử, ứng xử và giao tiếp với mọi người

Phần IV. Một số vấn đề tâm lý học và ứng dụng trong quản lý giáo dục

Nội dung cuốn sách là những kỹ năng về bí quyết quản lý cũng như nghệ thuật lãnh đạo trường học hiệu quả. Hy vọng cuốn sách này sẽ là tài liệu hữu ích cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục và các bạn đọc khác quan tâm đến lĩnh vực giáo dục đào tạo.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách đến cùng bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN

Phần I

NHỮNG VẤN ĐỀ ĐỔI MỚI CĂN BẢN VÀ TOÀN DIỆN TRONG GIÁO DỤC - ĐÀO TẠO

1. VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ NHÀ GIÁO VIỆT NAM THỜI KỲ CÔNG NGHIỆP HÓA - HIỆN ĐẠI HÓA ĐẤT NƯỚC *(Đặng Huỳnh Mai - Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*

Nghị quyết Hội nghị lần thứ 2 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VIII chỉ rõ: "Giáo viên là nhân tố quyết định chất lượng của giáo dục và được xã hội tôn vinh.

Giáo viên phải có đủ đức, đủ tài". Kết luận của Hội nghị lần thứ 6 Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa IX yêu cầu: bố trí cán bộ; xây dựng kế hoạch đào tạo lại đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lí (CBQL) giáo dục, đảm bảo đủ số lượng, cơ cấu cân đối, đạt chuẩn, đáp ứng yêu cầu của thời kì đổi mới; hoàn thiện chế độ chính sách đối với nhà giáo và CBQL.

Xuất phát từ những yêu cầu trên, một trong các nhiệm vụ của ngành Giáo dục và Đào tạo hiện nay là phải xác định mục tiêu, nhiệm vụ và bước đi cụ thể trong công tác đào tạo và bồi dưỡng lực lượng nhà giáo và CBQL sao cho phù hợp với định hướng phát triển của đất nước cũng như xu thế toàn cầu hóa của xã hội đương đại. Đứng trước thực trạng này, chúng ta cần tìm hiểu sâu hơn tư tưởng Hồ Chí Minh về vấn đề giáo dục để xây dựng đội ngũ giáo viên phục vụ quá trình phát triển của đất nước trên một số lĩnh vực sau đây:

I. GIÁO DỤC PHẢI PHỤC VỤ ĐƯỜNG LỐI CHÍNH TRỊ CỦA ĐẢNG VÀ CHÍNH PHỦ

Ngày 31/8/1960, trong thư gửi các cán bộ giáo dục, học sinh, sinh viên các trường và các lớp bổ túc văn hóa, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở: "Giáo dục phải phục vụ đường lối chính trị của Đảng và Chính phủ, gắn liền với sản xuất và đời sống nhân dân". Nhận thức vấn đề này trong quá trình xây dựng đội ngũ nhà giáo tức là phải chú ý đến các yêu cầu về phẩm chất, đạo đức và nhận thức chính trị, tư tưởng.

Công tác giáo dục chỉ có thể phục vụ đường lối chính trị của Đảng và Chính phủ một cách tốt nhất khi cán bộ giáo dục và nhà giáo nhìn nhận một vấn đề chuyên môn thông qua lăng kính của một nhà chính trị. Hay nói cách khác, mỗi nhà giáo là một cán bộ của Đảng và Nhà nước, mỗi cán bộ giáo dục khi giải quyết một vấn đề chuyên môn phải đặt trong bối cảnh chung về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội ở nơi mà đơn vị giáo dục gắn bó.

Đặc biệt, trong giai đoạn mà các địa phương đang từng bước chuyển đổi cơ cấu kinh tế từ nông nghiệp sang công nghiệp và dịch vụ, yêu cầu này càng trở nên cấp thiết. Ngoài ra, hiện nay có nhiều vấn đề mới xuất hiện như làm thế nào để bảo vệ thương hiệu, tính bền vững của chất lượng hàng hóa,... thì sự đòi hỏi một nền giáo dục phục vụ đường lối chính trị của Đảng và Chính phủ, gắn với sản xuất và phục vụ đời sống nhân dân là thật sự cần thiết và quan trọng. Thực hiện được điều này cũng có nghĩa là thực hiện được nguyên tắc quản lí kết hợp giữa ngành và lãnh

thỏ, nhằm thúc đẩy công tác chuyên môn phát triển dựa trên cơ sở sự phát triển toàn diện của một địa phương và ngược lại. Khi giáo dục góp phần vào sự phát triển sản xuất và đời sống của nhân dân địa phương, kết quả của giáo dục sẽ được nâng lên một bước. Cứ như thế thì mối quan hệ giữa giáo dục và chính quyền địa phương ngày càng chặt chẽ trong sự phát triển bền vững giữa chính trị và kinh tế nói chung, giáo dục nói riêng. Giáo dục chính là nơi sẽ cung cấp các đối tượng để các cấp ủy địa phương quan tâm đến công tác phát triển Đảng, có thể phát triển thành đảng viên trong quá trình hoạt động.

II. GIÁO DỤC XÂY DỰNG CON NGƯỜI MỚI XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Trong toàn bộ di sản tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, vấn đề được Bác Hồ đặc biệt quan tâm là đào tạo con người Việt Nam thông qua hoạt động giáo dục gắn chặt với mục tiêu xây dựng đất nước. Người khẳng định: "Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội trước hết cần có con người xã hội chủ nghĩa". Ngành giáo dục phải làm thế nào để có con người xã hội chủ nghĩa. Bác đã chỉ ra các đặc trưng cơ bản của con người xã hội chủ nghĩa, hay nói cách khác, Bác đã giao trách nhiệm cho các nhà giáo dục về yêu cầu sản phẩm của quá trình giáo dục và đào tạo với các tiêu chí cụ thể về con người Việt Nam mới là:

- Có ý thức và tinh thần làm chủ tập thể, có tư tưởng "Mình vì mọi người và mọi người vì mình", có tinh thần dám nghĩ dám làm và không ngừng vươn lên.
- Có đạo đức và lối sống tốt, trung với nước, hiếu với dân, yêu thương con người, cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, có tinh thần quốc tế trong sáng, có lối sống lành mạnh và trong sạch.
- Là con người lao động có kế hoạch, có phương pháp, có quyết tâm; lao động có tổ chức, có kỉ luật; có năng suất chất lượng và hiệu quả, lao động quên mình không sợ khó sợ khổ; vì lợi ích của xã hội, của tập thể và của bản thân mình.
- Có năng lực làm chủ bản thân, gia đình và công việc mà mình đảm nhận với tư cách là công dân tham gia làm chủ Nhà nước và xã hội; không ngừng nâng cao trình độ chính trị, văn hóa, khoa học kỹ thuật, chuyên môn nghiệp vụ để làm chủ.

Như vậy, để có sản phẩm con người Việt Nam mới xã hội chủ nghĩa như Bác Hồ đã chỉ ra và để hoàn thành nhiệm vụ đào tạo cán bộ cho dân tộc thì đội ngũ nhà giáo Việt Nam còn phải phấn đấu nhiều hơn nữa. Trước hết, bản thân mỗi nhà giáo phải vừa là con người mới xã hội chủ nghĩa với các tiêu chí mà Bác đã nêu, vừa là một người thầy *thực thụ*, người có đủ năng lực và phẩm chất, đạo đức Bác Hồ đã căn dặn: "Các thầy giáo có nhiệm vụ rất nặng nề là đào tạo cán bộ cho dân tộc. Vậy giáo dục cần nhằm vào mục đích, thật thà phục vụ nhân dân". Trong các nhiệm vụ chung của giáo dục, có một nhiệm vụ cơ bản là phục vụ thế hệ trẻ.

Để làm tốt nhiệm vụ này, Bác Hồ đã từng nhắc nhở: Dạy trẻ phải giữ gìn "toàn vẹn cái tính vui vẻ hoạt bát, tự nhiên, tự động, trẻ trung của chúng, chớ nên làm cho chúng hóa ra những người già sớm". Nghiên cứu về tư tưởng Hồ Chí Minh đối với vấn đề nhiệm vụ và mục đích của giáo dục, chúng ta có thể nói rằng Bác đã giao nhiệm vụ cụ thể cho ngành và đội ngũ giáo viên. Công cuộc đổi mới nền giáo dục hiện nay, mà chúng ta đang thực hiện, phải chăng là sự trở về với bản chất quá trình giảng dạy và giáo dục mà Bác Hồ kính yêu của chúng ta - người thầy vĩ đại của dân tộc đã chỉ ra cách đây rất lâu. Yêu cầu về đội ngũ giáo viên thời kháng chiến cứu quốc đã là như vậy thì yêu cầu về người thầy của thế kỉ XXI, của một đất nước Việt Nam công nghiệp hóa - hiện đại hóa xã hội chủ nghĩa, càng đòi hỏi năng lực chuyên môn và khả năng thích ứng là một sự đòi hỏi phải cao hơn rất nhiều.

